

Ігар ПЕТРЫШЭНКА:

«ТРЭБА, КАБ ДА НАС ЕХАЛІ ВУЧЫЦЦА, А НЕ НААДВАРОТ»

«Узмацненне ўвагі да праблем адукацыі — агульнасусветная тэндэнцыя. Адукаваны чалавек, здольны самастойна асвойваць новыя веды, становіцца найважнейшай каштоўнасцю і асноўным капіталам сучаснага грамадства. Трэба крытычна і прынцыпова прааналізаваць стан спраў па ўсіх узроўнях адукацыі, выявіць проблемныя і «вузкія» месцы і намеціць план дзеянняў па ўдасканаленні і развіцці сістэмы адукацыі з улікам даручэнняў кіраўніка дзяржавы і ўрада, — заявіў на выніковай калегіі Міністэрства адукацыі намеснік прэм'ер-міністра Ігар ПЕТРЫШЭНКА. — Прыцягвайце да гэтай работы вучоных, педагогаў-практыкаў, калі трэба, незалежных экспертаў. Але кожны крок павінен шырока абмяркоўвацца, бо мы не маем права на памылкі ў такой уразлівай для грамадства сферы, як адукацыя».

Ігар Петрышэнка звярнуў увагу на важнасць павышэння ў агульнаадукацыйнай школе якасці адукацыі па дысцыплінах прыродазнаўча-матэматычнага цыкла і замежных мовах. «Трэба будзе таксама зрабіць падручнікі больш простымі для успрымання, павысіць эфектыўнасць арганізацыі шостага школьнага дня. Гэту работу неабходна завяршыць да пачатку новага навучальнага года. 1 верасня дзеці павінны вучыцца па абноўленых праграмах і падручніках», — сказаў віцэ-прэм'ер.

Урад неаднаразова звяртаў увагу на пытанні аснашчэння школ спартыўным інвентаром і абсталяваннем. «Сёлета для іх было цэнтралізавана закуплена 12 тысяч пар пластыкавых лыжаў, мацаванняў і чаравікаў. Але якая сітуацыя складваецца з інвентаром па летніх відах спорту? У якім стане знаходзяцца спартыўныя залы, школьныя стадыёны? Мяркую, не

ўсё тут у нас добра», — канстатаваў віцэ-прэм'ер і прывёў статыстычныя даныя, паводле якіх забяспечанасць фізкультурным і спартыўным інвентаром у школах складае ўсяго 65 %, ва ўстановах прафесійна-тэхнічнай адукацыі — 66 %, сярэдняй спецыяльнай — 57,2 %, вышэйшай — 51,1 %.

«Прыярытэтам у рабоце ўсіх устаноў адукацыі павінна стаць не толькі павышэнне якасці ведаў навучэнцаў, але і захаванне, умацаванне іх здароўя», — падкрэсліў намеснік прэм'ер-міністра. Ён даручыў Міністэрству адукацыі правесці маніторынг стану спартыўнай базы ўстаноў адукацыі, выпрацаваць разам са старшынямі аблвыканкамаў канкрэтныя планы па абнаўленні і ўмацаванні гэтай базы, адшукаць на гэтыя мэты патрэбныя сродкі.

Непакоіць віцэ-прэм'ера і высокі ўзровень траўматызму ва ўстановах адукацыі. Летась у краіне адбылося 67 выпадкаў траўма-

Фота БелТА

тызму ў дашкольных установах і 741 выпадкаў — у школах, прычым 258 выпадкаў — на ўроках фізічнай культуры. «Я прашу разабрацца з забеспячэннем бяспекі дзяцей падчас іх знаходжання ва ўстановах адукацыі самым сур'ёзным чынам. Работа па прафілактыцы і папярэджанні няшчасных выпадкаў не павінна быць фармальнай. А мы, як правіла, пачынаем прымаць меры толькі пасля няшчасных выпадкаў, як гэта адбылося з катаннем дзяцей на цюбінгах», — канстатаваў Ігар Петрышэнка.

У цэнтры ўвагі павінна быць і канкурэнтаздольнасць нашай вышэйшай школы.

— Я не зусім разумею некаторую самазаспакоенасць рэктараў ВНУ. Сёння нашы суседзі (Польшча, Літва, Чэхія) пачынаюць актыўна прыцягваць на навучанне беларускую моладзь, прапануючы ім розныя ўмовы і прэфэрэнцыі, у тым ліку навучанне на англійскай мове, з выкарыстаннем самых сучасных тэхналогій.

А мы глядзім на гэта, як староння назіральнікі, — кажа Ігар Петрышэнка. — Трэба выпрацаваць прынцыпова новыя падыходы да арганізацыі адукацыйнага працэсу, прадугледзеўшы пашырэнне падрыхтоўкі на замежных мовах, прыцягваць выкладчыкаў вядучых замежных універсітэтаў, вопытных кіраўнікоў і спецыялістаў-практыкаў з найбольш паспяховай адукацыйнай структур і арганізацый. Трэба, каб да нас ехалі вучыцца, а не наадварот.

Нацыянальная сістэма адукацыі павінна быць арыентаваная на патрэбы рынку працы. На думку намесніка прэм'ер-міністра, дзеючая мадэль прафесійнай адукацыі з'яўляецца недастаткова адкрытай сучасным патрэбам эканомікі, рэдка прысутнічаюць такія формы навучання, як праектныя распрацоўкі, трэнінгі, стажыроўкі на вытворчасці і ў навукова-даследчых арганізацыях.

Адукацыйныя стандарты і праграмы распрацоўваюцца, як правіла, выкладчыкамі ўстаноў адукацыі і не ўлічваюць патрэбы рэальнага сектара эканомікі. Работа па іх пераглядзе не завершана, універсітэцкія вучэбныя дапаможнікі і падручнікі, як і школьныя, патрабуюць удасканалення. Ёсць прыклады, калі студэнтаў рыхтуюць па падручніках, выдадзеных яшчэ ў пачатку 90-х гадоў. Вучэбна-метадычны савет павінен больш прынцыпова падыходзіць

да адбору рукапісаў выданняў, якія рэкамендуюцца ў якасці вучэбных дапаможнікаў.

Ігар Петрышэнка агучыў вельмі важную і актуальную думку: «Трэба пераходзіць да шматканальнага фінансавання вышэйшай школы. На аснашчэнне лабараторый, фінансаванне навуковых даследаванняў, аказанне мэтавага падтрымкі адораных ці сацыяльна-абароненых студэнтаў, распрацоўку навуковых праектаў неабходна прыцягваць сродкі інвестыцыйных фондаў, спонсараў, развіваць пазабюджэтную дзейнасць».

Асобна намеснік прэм'ер-міністра спыніўся на пабудове лічбавай эканомікі, дзе адукацыі адводзіцца адна з ключавых пазіцый. Ужо некалькі гадоў у краіне рэалізуецца праект «Электронная школа», але толькі чвэрць устаноў адукацыі працуюць з электроннымі дзённікамі і класнымі журналамі. Ёсць пытанне і з напаяўненнем электронных адукацыйных рэсурсаў якасным кантэнтам, які б адпавядаў узроставым, псіхалагічным і ідэалагічным крытэрыям. «Не варта забываць, што нашы дзеці з пляюшак жывуць у лічбавым асяроддзі, — дадаў ён, — сістэма адукацыі будзе вымушана шукаць новыя формы ўзаемадзеяння педагогаў з навучэнцамі, укараняць новыя тэхналогіі навучання. І да гэтага трэба быць падрыхтаванымі ўжо сёння».

Надзея НІКАЛАЕВА.

Кантрольны адлік

Колькасць праверак КДК у 2018 годзе скарацілася ў два разы

Мінулы год стаў пераломным у навадзённым парадку ў кантрольнай дзейнасці ў краіне. Кантроль, які не перашкаджае рабоце прадпрыемства, замена традыцыйных праверак маніторынгамі, асабліва ўвага бюджэтной сферы, акцэнт на прафілактычную работу — гэта пакладзена ў аснову новага прынцыпу дзейнасці Камітэта дзяржкантролю: надаць ёй чалавечы твар.

— Сам Камітэт дзяржаўнага кантролю за мінулы год паменшыў колькасць праверак у два разы, пры гэтым вернула ў бюджэт на 16,3 % больш сродкаў чым

годам раней (177 мільёнаў рублёў). Гэта не перашкодзіла нам іншымі метадамі і формамі праводзіць кантрольныя мерапрыемствы, — сказаў старшыня ведамства Леанід АНФІМАЎ перад пачаткам калегіі, прысвечанай вынікам расбыты за 2018 год. — Новыя формы: маніторынгі і аўдыты эфектыўнасці дазволілі сэканоміць і прадухіліць выплаты дзяржаўных сродкаў на суму 260 мільёнаў рублёў.

Значную работу КДК летась праводзіў дзеля выяўлення рэзерваў у энергетыцы, выключэння неабгрунтаванага пасярэдніцтва. Органамі дзяржаўнага кантролю выяўлены недахопы ў арганізацыі харчавання ва ўстановах адукацыі і бальніцах. Як вынік —

вызначаны адзіныя гранічныя гандлёвыя надбавкі і нацэнкі, перагледжаны падыходы да складання меню, скасаваны дагаворы з пасярэднікамі.

Асабліва ўвага надаецца і праблемам Аршанскага рэгіёна. З удзелам КДК распрацаваны бізнес-планы перспектыўнага развіцця кожнага прадпрыемства. Аднак пачынанні рэалізуюцца маруднымі тэмпамі.

— На жаль, пачынае спадаць актыўнасць у рэалізацыі тых праграм, якія павінны падняць прамысловы комплекс Аршанскага рэгіёна на годны ўзровень, — паведаміў Леанід Анфімаў.

Марыя ДАДАЛКА.

Спажывец

Банкет за свой кошт

Папярэднія заказы

ў аб'ектах грамадскага харчавання будуць афармляцца па-новаму

Адпаведную інструкцыю зацвердзіла Міністэрства антыманапольнага рэгулявання і гандлю. Яна ўступіць у сілу з 21 лютага. Такая інфармацыя з'явілася на Нацыянальным прававым партале.

Згодна з дакументам, у папярэднім заказе сярод іншага павінны быць прапісаны даты яго заключэння і выканання, інфармацыя пра від паслугі, яе асаблівасці і папярэдні кошт. Роботнік мусіць азнаёміць пакупніка з умовамі абслугоўвання ў аб'екце грамадскага харчавання. Заказ афармляецца не пазней чым за дзень да пачатку абслугоўвання і рэгіструецца ў кнізе ўліку папярэдніх заказаў, якая вядзецца прадаўцом у адвольнай форме.

Адмовіцца пакупнік можа ў любы час. Але пры гэтым яму давядзецца заплаціць рэстарану ці кавярні фактычна панесеныя расходы, звязаныя з гэтым.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

КАРАЕДА КРЫХУ «ПРЫЦІСНУЛІ»

У студзені плошча ўсыхання ў хваёвых насаджэннях, якія патрабавалі правядзення суцэльных санітарных высечак, склала 2,9 тысячы гектараў, што ў тры разы менш, чым за аналагічны перыяд мінулага года. Такія звесткі агучыў падчас апаратнай нарады першы намеснік міністра лясной гаспадаркі Валянцін Шатраўка.

Пастаноўка на ўлік і распрацоўка хваёвых насаджэнняў, што ўсыхаюць, сёння ажыццяўляюцца спецыялістамі лесагаспадарчых устаноў своечасова і аператыўна. Гэта, у сваю чаргу, дазваляе стрымліваць тэмпы распаўсюджвання шкоднай каўры, цытуе прэс-службу яго словы.

Упершыню ачагі караедных усыханняў хвоі ў Беларусі былі выяўлены ў 2010 годзе на тэрыторыі Гомельскага доследнага лясгаса. Пазней яны распаўсюдзіліся на іншыя пайднёвыя рэгіёны краіны: Гомельскую, Брэсцкую, частку Мінскай і Магілёўскай абласцей.

Паступовае павышэнне тэмпературы паветра, зніжэнне ўзроўню грунтовых водаў, засухі на працягу апошніх трох-чатырох гадоў аказалі істотны ўплыў на ўстойлівасць насаджэнняў. Пры гэтым гаворка ідзе не толькі аб лясным фондзе Беларусі, але таксама і аб Расійскай Федэрацыі, Украіне, краінах Еўропы, ЗША, Канады і інш. Гэта гаворыць аб глабальнасці згаданай праблемы.

У 2018 годзе ў выніку правядзення суцэльных санітарных высечак ва ўсыхаючых насаджэннях было нарыхтавана больш за 13 мільёнаў кубічных мет-

раў драўніны. У сувязі з нарастаючымі аб'ёмамі распрацоўкі такіх насаджэнняў Міністэрствам лясной гаспадаркі было прынята рашэнне аб прыпыненні высечак у здаровых масівах.

На думку экспертаў, найбольш эфектыўным і на сёння, па сутнасці, адзіным спосабам паляпшэння санітарнага стану лясоў з'яўляецца своечасовае выяўленне і высечка пашкоджаных насаджэнняў. Іншага спосабу ў практыцы лесааховы не існуе ў сувязі з біялагічнай асаблівасцю жука-караеда, які сілкуецца і жыве пад карой.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Рэха вайны

МЕСЦА МАСАВАГА ПАХАВАННЯ ЛЮДЗЕЙ ЗНОЙДЗЕНА Ў БРЭСЦЕ

Вайна не дае пра сябе забываць. Там, куды яна абрынулася 22 чэрвеня 41-га, у Брэсце, зноў знайшлі сляды невядомых ахвяр жудаснай навалы.

У самым цэнтры горада, у квадраце, абмежаваным кварталамі вуліц Савецкай, Дзяржынскага, Куйбышава і праспекта Машэрава знеслі старыя баракі і пачалі рыхтаваць пляцоўку да ўзвядзення прэміум-квартала. Паводле праекта, тут павінен быў вельмі хутка вырасці чатырохпавярховы дом са шматфункцыянальным комплексам, з пляцоўкамі для адпачынку і паркоўкамі. А калі будаўнікі сталі капаць катлан, знайшлі чалавечыя астанкі.

На гэтым месцы ў 1941—1942 гадах знаходзілася яўрэйскае гета. Большасць яго вязняў вывезлі і забілі ва ўрочышчы Бронная Гара. Але некаторых, відавочна, расстрэльвалі і тут. Магчыма, людзі паміралі ад хвароб і нястачы. Іх хавалі побач.

На будаўнічую пляцоўку прыбылі байцы 52-га спецыялізаванага пошукавага батальёна. На глыбіні больш за метр пошукавікі знаходзяць рэшткі адзення і абутку, асабістыя рэчы. «Няма сумнення, што гаворка ідзе аб агульнай магіле прадстаўнікоў мірнага насельніцтва. Хоць у архівах звестак аб масавых расстрэлах менавіта ў гэтым месцы не знойдзена», — паведаміла Ала КОНДАК, вядучы спецыяліст аддзела культуры гарвыканкама. Але ж архівы — гэта адно, а рэальныя сведчанні-знаходкі — іншае.

Будаўніцтва часова прыпыненае. Інвестар ТАА «Прыбужскі квартал» аказвае спрыянне пошукаваму атраду.

Пакуль вядуцца раскопкі, лёс інвестпраекта вырашаецца. Магчыма, ён будзе скарачаны, а магчыма, скасаваны зусім, і на месцы масавага пахавання з'явіцца сквер. У гарвыканкаме пакуль не даюць адназначнага адказу на пытанне. Многае, відавочна, будзе залежаць ад таго, што і ў якой колькасці знойдуць спецыялісты на месцы раскопак.

Святлана ЯСКЕВІЧ.